

ÅRSRAPPORT 2004

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

ÅRSRAPPORT 2004

UDGIVET AF

Ulandssekretariatet LO/FTF Council
Nyropsgade 14, 6.
1602 København V

Telefon: 33 73 74 40

Telefax: 33 12 27 02

Email: info@loftf.dk

www.ulandssekretariatet.dk

REDAKTION

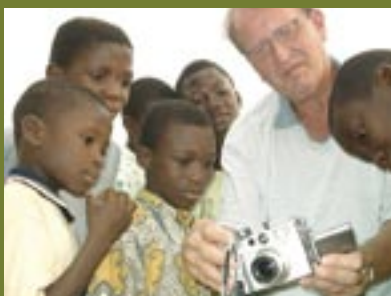
Mads Bugge Madsen, Lars Erik Siegumfeldt og Cecilie Juul
ansvarshavende ifølge presseloven, Anders Stig Møller

LAYOUT & PRODUKTION

Koefoed/Ægir

FORKORTELSER

ACTRAV	ILO Bureau for Workers' activities	ICFTU-APRO	Frie Faglige Internationales Regionalorganisation for Asien og Stillehavsområdet
AMF	Amtrådsforeningen	ICU	Industrial and Commercial Workers' Union
APFOL	All Pakistan Federation of Labour	IFBWW	International Federation of Building and Woodworkers
BAT	Bygge-, Anlægs- og Trækartellet	ILO	International Labour Organisation
BILS	Bangladesh Institute of Labour Studies	IMF	International Metalworkers' Federation
BNP	Brutto National Produkt	IUF	International Union of Food and Allied Workers' Associations
BUPL	Forbundet for pædagoger og klubfolk	KAD	Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark
CGSILA	Central Geral de Sindicatos Independentes e Livres de Angola	KL	Kommunernes Landsforening
CLEP	Child Labour Eradication Project	LO	Landsorganisationen i Danmark
CMTU	Confederation of Mongolian Trade Unions	LUV	Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere
CNUS	Consejo Nacional de la Unidad Sindical	MIFRESTA	Miljø-, Freds- og Stabilitetsrammen
COMUTRA	National Committee for Women Workers, Mozambique	MTUC	The Malaysian Trade Union Congress
CO-Industri	Centralorganisationen af Industriansatte i Danmark	NGO	Non Governmental Organisation
CONEFES	National Committee for Workers' Education, Mozambique	NTUC	Nepal Trade Union Congress
CSC	Civil Service Commission	NUBCW	National Union of Building and Construction Workers' Union
CSH	La Coordination Syndicale Haïtienne	OHSEI	The Asian Workers Institute for Occupational Health, Safety and Environment
CSTS	Coordinadora Sindical de las Trabajadoras y los Trabajadores de El Salvador	ORIT	Frie Faglige Internationales Regionalorganisation for Latinamerika
CUTH	Confederación Unitaria de Trabajadores de Honduras	OTM	Workers' Central Union, Mozambique
DSR	Dansk Sygeplejeråd	PSI	Public Services International
DENOSA	Democratic Nurses Organisation of South Africa	PSLINK	Public Services Labor Independent Confederation
DLF	Danmarks Lærerforening	SADTU	South African Democratic Teachers' Union
EI	Education International	SATUCC	Southern African Trade Union Co-ordinating Council
ESP	Erhvervssektorprogram	SEWA	Self Employed Women's Association
FNT	Frente Nacional de los Trabajadores	SID	Specialarbejderforbundet i Danmark
FTF	Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd	SFTU	Swaziland Federation of Trade Unions
FTUWKC	Free Trade Unions of Workers of Kingdom of Cambodia	TUC	Trade Union Congress
GEFONT	General Federation of Nepalese Trade Unions	TUICO	Tanzania Union of Industrial and Commercial Workers
GNAT	Ghana National Association of Teachers	UNI	Union Network International
GTU	Gambia Teachers' Union	UNTA	União Nacional dos trabalhadores Angolanas
GUF	Global Union Federations	ZATAWU	Zambia Typographical and Allied Workers Union
HK	Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark	ZCTU	Zimbabwe Congress of Trade Unions
ICN	International Council of Nurses		
JSL	Jatiya Sramik League		

Frode Højer Pedersen under optagelser i Ghana. Foto: Jens Lærke

Vi tager udfordringen op!

Den 10. november sidste år indgik regeringen en aftale med Dansk Folkeparti om at fjerne Ulandssekretariatets status som rammeorganisation på dette års finanslov. En beslutning der først blev forklaret med besparelser, men som i sidste ende fremstod som en ren ideologisk nedsabling af fagbevægelsens arbejde i verdens fattigste lande.

Vi vidste godt, at vi med denne regering var i farezonen for nedskæringer. Voldsomme nedskæringer på ulandsbistanden har været på programmet fra starten, men at den blindt og uargumenteret spiller med de ideologiske muskler på bekostning af nødvendig støtte til en lang række lande, var der trods alt ikke mange, der havde forventet.

I dag er Ulandssekretariatet ikke længere en rammeorganisation. Vi kan derfor ikke arbejde langsigtet med at kæmpe for arbejdstageres rettigheder, forbedring af arbejdsmiljø, fattigdomskæmpelse eller demokratiopbygning. I sådan en situation er det nemt at føle sig uretfærdigt behandlet, at se sig selv som offer for en kulturkamp, der ikke har noget at gøre med de mange millioner lønmodtagere, der har brug for hjælp. Det kommer vi ingen vegne med.

I en verden i konstant forandring må enhver være parat til nye forhold og udfordringer. Det har vi aldrig været bange for i Ulandssekretariatet – vi ville dog have ønsket, at forudsætningerne havde været nogle andre. Med denne årsrapport prøver Ulandssekretariatet at give læseren et billede af, hvilke forandringer og visioner, der skal sikre, at Ulandssekretariatet forbliver fagbevægelsens udviklingsorganisation.

Anders Stig Møller, sekretariatsleder

Pakistanske minearbejdere. Foto: Arkiv

Beretning

● STATUS PÅ DEN POLITISKE SITUATION

Ulandssekretariatets rammeaftale blev opsagt i forbindelse med finanslovsforhandlingerne i november. Dele af regeringen, med støtte fra Dansk Folkeparti, var hovedkræfterne bag en eliminering af Ulandssekretariatets rammeaftale på 44 millioner kroner for 2004. Fra både oppositionen, det danske NGO-miljø og den samlede fagbevægelse var protesterne massive og argumenterne fra regeringen ganske få.

Men den 30. december sidste år udløb rammeaftalen med effekt fra den 1. april 2004. Sådan var status for Ulandssekretariatet ved udgangen af 2003. Regeringens generelle holdning til dansk udviklingsbistand taler for sig selv, men at en politisk studehandel resulterer i, at én organisation blev udpeget og hældt ud af gruppen af rammeorganisationer, var der ikke mange der havde troet på.

Udenrigsministeriet har givet Ulandssekretariatet perioden frem til 1. september til at afvikle de eksisterende aftaler med partnere og andre organisationer, som Ulandssekretariatet har haft forpligtende samarbejde med.

På den baggrund har Ulandssekretariatet formuleret en række veldefinerede regionale og tematiske programmer. Dette er sket for at tage højde for afvikling af rammen og etableringen af Ulandssekretariatet som enkeltansøgende organisation.

Med udgangspunkt i den beskrivelse af Ulandssekretariatets strategier, kapacitet og organisation, der er drøftet i bestyrelsen senest i december 2003, ansøgte Ulandssekretariatet om otte temaprogrammer pr. 1. februar 2004.

Disse programstrategier blev præsenteret i et diskussionsoplæg på det ekstraordinære bestyrelsesmøde i februar. På mødet i Danidas styrelse i midten af maj blev de ansøgte temaprogrammer behandlet og alle indstillet til godkendelse i Finansudvalget.

Samme bestyrelsesmøde besluttede, at der på det kommende møde i maj skulle præsenteres en ny organisationsplan for Ulandssekretariatet (*se organogram side 11*).

I det følgende fremlægges et bud på den samlede vision, strategi og organisationsplan for Ulandssekretariatet for 2004-2007.

● ORGANISATION

Ulandssekretariatets strategi for de kommende år tager sit udgangspunkt i bestyrelsens beslutning om at fastholde sekretariatet som fagbevægelsens bistandsorganisation. Samtidig skal der på alle fronter arbejdes for at genetablere Ulandssekretariatet som rammeorganisation.

Det ændrer ikke ved, at strategien skal være bæredygtig under en hvilken som helst regering og politiske forhold – samt at kravene til folkelig forankring i Danmark (i betydningen folkelig deltagelse) er kommet for at blive.

● OVERORDNEDE MÅL

Målet for Ulandssekretariatets strategi for de kommende år er at udvikle Ulandssekretariatet som en dynamisk og fleksibel organisation. Et sekretariat, som er gearet til fremtidens udfordringer, baseret på fagbevægelsens overordnede værdigrundlag og strategier for de globale udfordringer. troværdighed og kvalitet, kapacitet og udvikling, samt forankring i dansk fagbevægelse, vil være nøgleordene som også fremover vil karakterisere Ulandssekretariatets arbejde i Afrika, Asien og Latinamerika.

● UDVIKLING AF KERNEKOMPETENCER

Fire temaområder danner fremover udgangspunkt for Ulandssekretariatets arbejde og udvikling. De bliver basis for det samlede program for perioden 2004-07.

- Demokrati/social dialog
- Arbejdstagerrettigheder
- Fattigdomsbekæmpelse/fordelingspolitik
- Arbejds miljø

Ulandssekretariatet vil fremover prioritere sin indsats indenfor de fire temaområder. Alle program- og projektaktiviteter sigter på kapacitetsopbygning af de faglige organisationer, så de igen kan medvirke til at forbedre befolkningens vilkår – på de fire temaområder.

Desuden lægges der vægt på netværksopbygning og alliancer med det internationale faglige netværk. De centrale værktøjer vil være: uddannelse, organisationsudvikling, kommunikation/information og netværksopbygning.

Nicaraguansk arbejder i
pimpstensmine.
Foto: Anne Poulsen

● DE FIRE TEMAER

De fire temaer er det overordnede, som vi er særligt gode til. Ulandssekretariatet har erfaringerne og redskaberne til at arbejde fokuseret på netop disse områder.

Demokrati/social dialog. Gennem uddannelse støtter Ulandssekretariatet arbejdsmarkedet i forhold til kapacitetsopbygning, social dialog og arbejdsmarkedets forhandlinger. Således er vi med til at styrke skrøbelige demokratistrukturer.

Arbejdstagerrettigheder. Menneskerettighederne af 1948 danner udgangspunktet for arbejdet med de basale arbejdstagerrettigheder. Vores erfaringer, arbejdsområde og specialiserede viden gør os særligt gode til denne opgave.

Fattigdomsbekæmpelse/fordelingspolitik. Det handler om at gøre livet trykkeligere og forholdene bedre for verdens fattigste. For Ulandssekretariatet er nøgleordene: overenskomster, minimumslønninger, social sikkerhed, pensionsordninger, adgang til sygesikringsordninger, arbejdsskade-forsikringer, osv. Vi ved, at det internationale netværk af fagbevægelser er afgørende, når disse spørgsmål skal sættes på dagsordenen. Set som generelt nationalt perspektiv, ligger ressourcen i de faglige organisationer. Vi understøtter en politik med en anden fordeling af goderne.

Arbejds miljø. Det er en integreret del af et ordentligt fagligt arbejde. Det kan være så simpelt som for eksempel en sikkerhedshjelm, kamp mod kemikalier, men inkluderer også fortalervirksomhed og lobbyarbejde for at forbedre og ændre eksisterende arbejdsmarkedsløvgivninger. Det er et område, hvor vi er meget fokuserede og erfarne, og det er vores partnere (de faglige organisationer), der kan lave aftaler – der har kompetencen til at forbedre de ofte uhyggelige forhold.

● FOLKELIG FORANKRING

Oplysningsudvalget har holdt regelmæssige møder og har diskuteret og udviklet Ulandssekretariatets oplysningsstrategi.

Det forhold, at Ulandssekretariatet ikke længere er en rammeorganisation, betyder ikke, at diskussionen om Ulands-

sekretariatets folkelige forankring er blevet irrelevant. Også selvom det formelle krav fra Udenrigsministeriet til dokumentation principielt er bortfaldet. I begyndelsen af året blev Ulandssekretariatet inddraget i en undersøgelse af rammeorganisationernes folkelige forankring foretaget af et eksternt konsulentfirma for Udenrigsministeriet. De eksterne konsulenter var enige i, at der ikke kunne stilles spørgsmål ved Ulandssekretariatets folkelige forankring organisatorisk, men at det i Ulandssekretariatets tilfælde drejer sig mere om spørgsmålet vedrørende det *folkelige engagement*.

Det ligger i god tråd med den strategi, som oplysningsudvalget har diskuteret for at styrke Ulandssekretariatets folkelige forankring. Strategien indebærer bl.a. etableringen af en række forbundsejede ulands-netværk, hvor Ulandssekretariatet kan bidrage med oplysningsmaterialer, foredrag, indsamlinger, diskussioner og medlemsaktiviteter. Alt sammen noget der kan styrke det enkelte forbunds profil i forhold til medlemmerne på spørgsmål om international solidaritet og ulandsbistand.

Desuden er det hensigten, at LO og FTF (i første omgang som pilotprojekter) vil udnytte etablerede netværk. Forankret i to amter vil organisationerne med Ulandssekretariatet skabe øget opmærksomhed omkring fagbevægelsens engagement i ulandene. Ulandssekretariatet skal støtte med oplysnings- og kampagnematerialer samt bidrage med konkrete erfaringer fra projektsamarbejde i den udstrækning, det er hensigtsmæssigt.

Ulandssekretariatet er i gang med at udvikle redskaber, som kan bruges til at dokumentere og måle den folkelige forankring. Ambitionen sigter på at kunne evaluere indsatsen i fremtiden og på at være rustet til så hurtigt som muligt at kunne genvinde sin rammestatus.

Desuden er der i december 2003 indgået en kontrakt med konsulentfirmaet Advice a/s, som skal bidrage til at udvikle koncepter og materialer til brug for etableringen af de kommende netværk i forbund og amter. Der er hensat midler til denne indsats fra rammebevillingen for 2003. Indsatsen forventes at starte i efteråret 2004.

● INFORMATIONSARBEJDE

2003 var året, hvor mange af de ambitioner Ulandssekretariatet har haft på informationsområdet blev indfriet. Først og frem-

Christine Nathan fra arbejdsmiljøinstituttet i Bangkok.

mest lancerede vi Ulandsmagasinet. Bladets målgruppe er først og fremmest ulands-interesserede i de enkelte forbund, men også beslutningstagere, det danske bistandspolitiske miljø og medierne.

Første nummer udkom i oktober og det andet her i marts som et tema-nummer med fokus på arbejdsmiljø. Dette nummer var bidraget til LOs og FTFs markering af den *Internationale Arbejdsmiljødag* den 28. april. Begge numre blev vel modtaget. Næste nummer udkommer til oktober i år.

Samtidig fik Ulandssekretariatet med et nyt udstillingsmodul vist flaget ved kongresser og andre arrangementer – senest ved Dansk Sygeplejeråds kongres i maj. Udstillingen skal i den kommende tid udbygges, så den viser flere facetter af vores projekter. I lyset af vores ambition om øget folkelig engagement i vores arbejde og virke, er udstillingen, Ulandsmagasinet og deltagelse i møder, konferencer, seminarer, osv. meget centrale.

Den tredje og sidste film om børnene i CLEP-projektet i Bangladesh blev vist i december. De tre film om børnearbejdere i Bangladesh er set af ca. 1.2 mil. seere.

Vores samarbejde med Danmarks Radio fortsætter i form af en film om fiskerdrenge og gadepigers vilkår i Ghana.

Filmen bliver ligeledes vist i december som en del af Ulandssekretariatets fokus på Ghana. Et fokus der blandt andet også omfatter en stor kunstudstilling med moderne kunst fra Ghana.

For 2005 iværksætter Ulandssekretariatet en kampagne med udgangspunkt i fagbevægelsens arbejde og solidaritet med Central Amerika og Caribien.

Sidste år var også året, hvor dette produkt, årsrapporten, gik fra at være et mere omfattende værk til denne slanke udgave. Konceptet arbejdes der videre på, og ambitionen er at producere en årsrapport i starten af det nye år.

Vores hjemmeside er under konstant udvikling. Sidste år lagde vi for første gang både årsrapport og magasin ud på siden, så interesserede kunne hente begge dele derfra. Adressen er: www.ulandssekretariatet.dk

Endelig var vi sammen med LO og FTF med til at markere den *Internationale Arbejdsmiljødag* den 28. april. Det skete dels ved, at vi tilrettelagde det seneste nummer af Ulandsmagasinet derefter, men også ved at vi havde inviteret Christine Nathan fra Arbejdernes Regionale Arbejdsmiljøinstitut i Asien (OHSEI)

til Danmark. I den forbindelse fortalte Christine om forholdene i Asien både ved arbejdsmiljø-arrangementer, men også som international gæst ved forskellige 1. maj-arrangementer, bl.a. i Fælledparken i København.

● DE TRE KONTINENTER

I de kommende afsnit giver vi en ganske kort information om den nuværende status for de enkelte projekter, der er i gang. På Ulandssekretariatets hjemmeside www.ulandssekretariatet.dk kan der findes yderligere oplysninger.

AFRIKA

Ulandssekretariatet har i samarbejde med HK, BUPL, KAD og Dansk Kosmetik- og Frisørforbund valgt at sætte Ghana på dagsordenen i den sidste halvdel af 2004. Det sker gennem en række aktiviteter i Danmark, der, med omdrejningspunkt i en kunstudstilling med ghanesisk moderne kunst og en børnearbejdsfilm, som vises på DR1 i december, skal fortælle om de vilkår, lønmodtagere har i det vestafrikanske land.

I det sydlige Afrika er Ulandssekretariatet engageret i tre projekter under det fælles tema "Demokrati gennem uddannelse". I Mozambique støtter Ulandssekretariatet i samarbejde med KAD et projekt med Landsorganisationen OTM omkring uddannelse, styrkelse af et fælles underviserkorps og kapacitetsopbygning indenfor kønsstrukturerne i OTM.

I Angola er et étårigt pilotprojekt igangsat, som koncentrerer sig om uddannelse af undervisere og tillidsrepræsentanter for de to landsorganisationer i Angola (UNTA og CGSILA).

På baggrund af en række forundersøgelser gennem de sidste tre år er et projekt igangsat med landsorganisationen SFTU i Swaziland. Projektet koncentrerer sig om uddannelse af både ledelsen og lokale tillidsfolk.

I Vestafrika er der en række projekter under det fælles tema "fattigdom og empowerment". I Ghana er der to projekter med forbundet ICU. I samarbejde med KAD har Ulandssekretariatet gennem de sidste seks år støttet organiseringen af arbejdere i

*Fiskerdrenge fra Ghana.
Foto: Jens Lærke*

den uformelle sektor. Det er lykkedes ICU at organisere en række afgrænsede grupper af frisører, batikarbejdere, skræddere og husassistenter, og projektet er nu ved at blive faset ud. I samarbejde med HK-privat støtter Ulandssekretariatet uddannelse og organisering i turistsektoren. Der er nu etableret en god dialog med såvel Turist-ministeriet som arbejdsgiverne i sektoren. Desuden er der gennemført en række kurser og en bredere organiseringskampagne.

I samarbejde med BUPL støtter Ulandssekretariatet endvidere et projekt med lærerorganisationen GNAT omkring organisering af førskolelærere. Det har fungeret i godt halvandet år og er inde i en fortsat god udvikling.

Endelig har Ulandssekretariatet støttet landsorganisationen TUC's arbejde med at definere to indsatsområder (dokumentation og uddannelse), som TUC vil søge støtte til gennem den NGO-pulje, der er fastlagt i Danida's erhvervssektorprogram i Ghana.

I samarbejde med ILO/Actrav giver Ulandssekretariatet et mindre bidrag til et projekt med arbejdere i den uformelle sektor i Burkina Faso og Niger. Ulandssekretariatet søger primært at sikre en kobling mellem projektet og de erfaringer, der er høstet gennem samarbejdet med fagbevægelsen i Ghana indenfor denne sektor.

I Gambia har Ulandssekretariatet i samarbejde med DLF støttet et afsluttende projekt med lærerorganisationen GTU, omkring uddannelse af tillidsrepræsentanter. Med udfasningen af rammeaftalen den 31. august 2004 stopper Ulandssekretariatets støtte dog til dette projekt – nogle få måneder før planlagt.

I Østafrika er der fire projekter for "Demokrati gennem uddannelse". I denne delregion er projektporteføljen domineret af samarbejdet mellem Danmarks Lærerforening og de nationale lærerorganisationer i Kenya, Tanzania, Uganda og Zanzibar. Disse fire projekter har alle gennemgået en ekstern evaluering i maj, som dels vil indgå som grundlag for et samlet projektkomitémøde i København i slutningen af juni, dels for udviklingen af et samlet regionalt program for lærerorganisationerne i Østafrika.

I Afrika er der fire arbejdsmiljøprojekter hvoraf to er finansieret med Mifresta midler.

I samarbejde med CO-Industri støtter Ulandssekretariatet et projekt med TUICO i Tanzania, gennem hvilket TUICO bl.a. vil tage initiativ til oprettelsen af ca. 100 sikkerhedsudvalg indenfor fem brancher. Samtidig vil den centrale kapacitet blive udbygget, og i samarbejde med lokale arbejdsgiver-organisationer vil der blive søgt udviklet en række branchevejledninger.

Med udgangspunkt i de erfaringer og den manual, som UNI og HK-Industri har udarbejdet gennem samarbejdet med grafiske forbund i Uganda, Tanzania og Ghana støtter Ulandssekretariatet og HK-Industri et projekt med ZATAWU i Zambia om arbejdsmiljø i den grafiske sektor. Bevillingen til arbejdsmiljøprojektet med ZCTU i Zimbabwe løber frem til midten af 2004, og Ulandssekretariatet vil derefter søge at forlænge det igangværende projektsamarbejde indenfor de allerede bevilligede rammer. Arbejdsmiljøet er et af de få faglige områder, hvor ZCTU på grund af den politiske situation i landet fortsat er i stand til at gennemføre kampagneaktiviteter og tilbyde rådgivning og uddannelse af sine tillidsfolk.

Endelig er det regionale arbejdsmiljøprojekt med SATUCC i det sydlige Afrika udfaset med udgangen af 2003 efter en lang række administrative og organisatoriske problemer. Det afsøges pt., om det er muligt at fortsætte en del af det nationale arbejde, der bl.a. er sket i samarbejde med landsorganisationen ZCTU i Zambia omkring opbygningen af deres arbejdsmiljøkapacitet.

I det sydlige Afrika er der endelig tre projekter med fokus på institutionel kapacitetsopbygning. I samarbejde med KAD støtter Ulandssekretariatet et projekt med Sintiquira i Mozambique. Det blev i slutningen af 2003 evalueret med et meget positivt resultat, men også med en række anbefalinger om en forlængelse såvel som en større fokusering af projektet.

I Sydafrika støtter Ulandssekretariatet i samarbejde med LVU et projekt med lærerorganisationen SADTU om kapacitetsopbygning af SADTU. På grund af en decentralisering i orga-

Landbrugsarbejdere i Malaysia.
Foto: Mads Bugge Madsen

nisationen har SADTU dog været gennem en omstilling af hele deres uddannelsesarbejde, som samtidig har medført en justering af projektgrundlaget.

I samarbejde med DSR og ICN støtter Ulandssekretariatet endvidere et projekt med DENOSA i Sydafrika omkring lederuddannelser. Projektet er en opfølgning på et tidligere uddannelsesforløb.

Endelig har Ulandssekretariatet netop indgået en kontrakt med Udenrigsministeriet om at identificere en række korttidsrådgivere til fagforeningskomponenten i Erhvervssektorprogrammet (ESP) i Tanzania. Derudover deltager Ulandssekretariatet sammen med LO og FTF i en rådgivende komité for denne del af programmet. Med udgangspunkt i erfaringerne fra Erhvervssektorprogrammet i Tanzania søger Ulandssekretariatet at støtte vores partnere i bl.a. Ghana med at få adgang til danske bistandsmidler fra lignende sektorprogrammer.

ASIEN

Den internationale situation, bl.a. krigen mod terror og krigen mod Irak, har bidraget til den almindelige forræelse af det politiske liv i Asien. Ikke mindre end tre gode fagforeningsledere er blevet myrdet inden for de seneste måneder.

I januar blev Chea Vichea, præsidenten for det nationale fagforbund FTUWKC i Cambodja, myrdet. Han var en kendt skikkelse i oppositionen i Cambodja og en af Ulandssekretariatets projektpartnere.

I begyndelsen af maj blev Ahsan Ullah fra Bangladesh myrdet. Han var formand for oppositionens LO – JSL. Han var desuden præsident for Bangladesh Institute of Labour Studies og en af de drivende kræfter bag BILS/Ulandssekretariatets børnearbejdsprojekt CLEP.

Den syvende maj blev Ros Sovanareth fra Cambodja henrettet af ukendte voldsmænd. Han var formand for en tekstilarbejderfagforening og kendt som en ærlig og modig fagforeningsmand.

I Burma er syv fagforeningsfolk blevet dømt til døden ved hængning. Deres brøde var ganske simpelt, at de havde deltaget i et møde med ILO! I Nepal bliver fagforeningsledere fra Gefont og NTUC systematisk forfulgt og indespærret i den fortsatte trekantskonflikt mellem kongen, de politiske partier og maoisterne.

● PROJEKTER I ASIEN

I Asien er der fire projekter med temaet Fattigdom & Empowerment. Gennem projektet, i samarbejde med IFBWW og BAT, omkring organisering af bygningsarbejdere i Filippinerne er det landsdækkende forbund NUBCW blevet etableret. Der sættes nu særligt fokus på at etablere en uddannelsesafdeling i NUBCW med kvalificerede trænere.

I projektet for metalarbejdere i Indien, i samarbejde med IMF og Dansk Metal, lægges der vægt på, at det skal bidrage til at udvikle en organisatorisk situation, der er i overensstemmelse med IMF's mål og holdninger til faglig udvikling i Indien.

For projektet for organisering af kvinder i Kheda, Indien, i samarbejde med SEWA, IUF og KAD, blev det i februar 2003 besluttet at ændre den institutionelle ramme for projektet. Ulandssekretariatet/KAD administrerer nu projektet direkte i samarbejde med SEWA, og denne organisatoriske ændring har forbedret kommunikationen i nogen grad.

Projektsamarbejdet med NTUC og Gefont i Nepal har, på trods af den vanskelige situation i landet, resulteret i åbningen af et fælles arbejdsmiljøsekretariat den 28. april for de to partnerorganisationer.

Ulandssekretariatet har en række projekter i Asien med demokrati og institutionel kapacitetsopbygning som tema.

Det ene projekt er i samarbejde med PSLINK og FTF omkring organisering af den offentlige sektor i Filippinerne. Projektet er halvt gennemført, og samarbejdet koncentrerer nu om at stabilisere organisationen gennem en præcis beskrivelse af, hvad de forskellige organisatoriske niveauer skal kunne forvente af hinanden. PSLINK fik i marts måned sit afgørende gennembrud som den vigtigste faglige aktør på det offentlige arbejdsmarked. Det lykkedes organisationen at samle alle de betydelige faglige organisationer på det offentlige arbejdsmarked og gennemføre en forhandling med regeringen om de offentligt ansattes løn- og arbejdsvilkår.

Allianceprogrammet i den offentlige sektor i Filippinerne, i samarbejde med PSLINK, CSC, KL, AMF, DSR, DLF og FTF, er kommet godt i gang og har bidraget til at give PSLINK den troværdighed, der har gjort førortaltale aftale mulig at gennemføre.

*Kvinder fra Sewa-
projektet i Indien.
Foto: Mads Bugge Madsen*

Det tredje projekt er et projekt i Pakistan for kapacitetsopbygning af fagforeningen APFOL. Tre pakistanske organisationer, deriblandt APFOL, har for nyligt besluttet at danne en fælles landsorganisation, og APFOL har i den forbindelse ønsket at stå for uddannelsesaktiviteterne. Ulandssekretariatet gennemfører samarbejdet med APFOL (nogenlunde) som planlagt og forventer dannelsen af den nye landsorganisation med henblik på at revurdere strategier og indsatser.

Med hensyn til projektet i Bangladesh – støtte til BILS – er status nu, at BILS har fungeret uden dansk ledelsesstøtte siden december 2002. BILS har klaret transformationen glimrende, men er under pres bl.a. pga. den politisk ustabile situation i landet. Derfor har Ulandssekretariatet bidraget med dansk konsulentstøtte til at analysere og formulere et projektdokument, der skal bidrage til, at bæredygtigheden af BILS opnås hurtigere.

BILS fortsætter desuden børnearbejdsprojektet CLEP. Det gennemføres overordentligt professionelt, og den danske børnearbejdsekspert kunne forlade projektet i begyndelsen af 2004. Der er desuden gennemført en indsamling i Danmark, der skal støtte finansieringen af lægehjælp til børnene og deres familier i projektet.

Endelig koordinerer BILS et projekt i samarbejde med den danske ambassade, lokale kunstakademier, Det Kongelige Danske Kunstakademi og Ulandssekretariatet med henblik på at bringe 15 danske kunstnere til Bangladesh for at præsentere dansk kunst i landet.

To projekter i Asien har menneskerettigheder på arbejdsmarkedet som tema.

I projektsamarbejdet med CMTU for etablering af regionale uddannelsescentre i Mongoliet, har CMTU fulgt Ulandssekretariatets anbefaling om at samle alle uddannelsesaktiviteter under én hat og udnævnt projektets lokale koordinator til chef for den nye afdeling. Anden fase af dette samarbejde har tre hovedelementer: Konsolidering af uddannelsesafdelingen i CMTU med særlig fokus på bæredygtighed, beslutningsprocesser og egetbidrag.

Et nyt projekt er startet i Cambodja, støtte til netværksop-

bygning af undervisere i de faglige organisationer, i samarbejde med de cambodianske LO'er og ILO. Projektet skal bidrage til at samle den splittede fagbevægelse i Cambodja og følge op på det arbejde, der blev gennemført i forbindelse med samarbejdet med ICFTU-APRO.

To projekter i Asien er finansieret med MIFRESTA/Danida-midler. Det ene har titlen "etablering af arbejdernes regionale arbejdsmiljøinstitut i Thailand" og gennemføres i samarbejde med ICFTU-APRO og GUFs. En dansk rådgiver er blevet stationeret i Bangkok og skal i de kommende år medvirke til at sikre instituttets fortsatte eksistens ved at sikre aktiviteter og ressourcer fra andre donorer.

Det andet projekt, etablering af en arbejdsmiljøafdeling i MTUC i Malaysia, er i gang og fungerer godt. Arbejdsmiljøafdelingen er blevet yderligere integreret i MTUC, ligesom organisationen har overtaget ansvaret for en stor del af lønningerne til de ansatte.

Der er etableret en koordineringsgruppe bestående af LO, FTF, SID, CO-Industri og Ulandssekretariatet, som skal sikre at fagbevægelsen bliver involveret i Erhvervssektorprogrammet i Vietnam.

LATINAMERIKA

Regionen er fortsat kendetegnet ved en stærkere regionalisering, udtrykt i såvel handelsaftaler som arbejdskraftbevægelser. Fagbevægelsen har derfor i stigende grad brug for en samlet indsats nationalt og regionalt – og partnernetværket udgør grundstammen i den regionale fagbevægelse.

● PROJEKTER I LATINAMERIKA

Projektporteføljen for Latinamerika er delt op i nationale og regionale projekter. Blandt de nationale projekter er samarbejdet med CNUS på den Dominikanske Republik omkring opbygning af et landsdækkende uddannelsessystem. Samarbejdet ophørte med udgangen af 2003 pga. Danidas fastsatte BNP-grænser for hvilke lande, der kan modtage bistandsmidler fra Danmark. CNUS viderefører nu selv de igangsatte uddannelsesaktiviteter.

Kaffeplukker i Nicaragua.
Foto: Anne Poulsen

I El Salvador er et projekt i gang, i samarbejde med ORIT og CSTS, for en samling af fagbevægelsen. Aktivitetsniveauet har været som planlagt, og CSTS er bl.a. påbegyndt udviklingen af en fagbevægelseskole i El Salvador. Frem til december vil der være fokus på at sikre bæredygtigheden af de igangsatte initiativer, hvorefter projekter kan afsluttes.

I Guatemala er der etableret et uddannelsescenter for de faglige organisationer. Projektet forløber tilfredsstillende med stigende ejerskab fra partnerorganisationerne og med fokus på en øget dynamisk anvendelse af centeret.

I arbejdet med at styrke uddannelsessystemet i FNT i Nicaragua – i samarbejde med SID – ligger hovedvægten fortsat på udvikling af FNTs uddannelseskapacitet samt på at støtte kapaciteten til øget fortalervirksomhed nationalt og lokalt.

I Honduras er et projekt i gang omkring opbygning af et landsdækkende uddannelsessystem med udgangspunkt i CUTH. Projektet er et decideret organisationsudviklingsprojekt indeholdende fire delstrategier: uddannelse, organisation, kommunikation og enhedsbestræbelser.

På Haiti indledtes pr. januar 2004 et pilotprojekt med det nationale samarbejdsforum CSH. Men den meget kritiske og kaotiske situation i landet i begyndelsen af året har givet projektet en næsten umulig start, og det har været nødvendigt at udskyde planlagte projektaktiviteter. Det forventes ikke, at pilotprojektet forlænges fra september.

Der er tre regionale projekter i Latinamerika. Det første, støtte til regional uddannelse i bygge- og træindustrien i samarbejde med IFBWW, er pr. januar blevet forlænget med endnu en projektperiode dels med fokus på fortsat at udvikle relevante uddannelsesmaterialer, og dels at støtte regionale og nationale uddannelsesnetværk blandt IFBWW-affilierede organisationer. Pr. januar 2004 startede et uddannelsesprojekt i sundhedssektoren med den regionale faglige organisation for offentligt ansatte, PSI. Projektsamarbejdet sigter mod at styrke såvel det regionale som nationale uddannelsesnetværk blandt de affilierede organisationer inden for sundhedssektoren.

Projektet, i samarbejde med ORIT omkring etablering af et regionalt arbejdsmarkedsinstitut, forventes at fortsætte med endnu en projektperiode fra september. På den samtlende konfe-

rence i marts blev dannelsen af instituttet formelt vedtaget, og den fremtidige indsats planlægges nu i detaljer sammen med deltagerorganisationerne.

DET ARABISKE INITIATIV

Med baggrund i de mange konflikter i den arabiske verden lancerede regeringen sidste år et storstilet udviklingsprogram, populært kaldt "Det arabiske initiativ".

Regeringen har som bekendt ændret dansk udviklingspolitik på en række områder. Dels er udviklingsbistanden blevet skåret væsentligt ned, og dels har regeringen besluttet at anvende midler fra udviklingsbistanden til formål, der ikke dækkes af den nuværende lov om samarbejde med udviklingslandene, herunder til et særligt initiativ rettet mod den arabiske verden.

Dette initiativ blev offentliggjort i juni 2003. Hovedformålet med initiativet er at styrke dialogen med et "udvidet Mellemøsten", strækkende sig fra Marokko i vest til Iran i øst, men eksklusiv det palæstinensiske selvstyre og Irak. Dialogen baseres på fælles værdier opbygget gennem et tusinde år langt samarbejde mellem de arabiske lande og Europa. Den umiddelbare årsag er, at ekstremisme og terrorisme udgør en trussel både for Mellemøsten og Europa.

Generelt om det nye initiativ må man sige, at det overvejende er et godt initiativ. Danmark har alt for længe forsømt det nordlige Afrika og de arabiske lande. Der er formentlig langt flere danske eksperter på udviklingen i Burkina Faso, end der er på udviklingen i Nordafrika. Der er derfor et klart behov for at styrke den danske indsats for dialog i netop dette område. Finansieringen af aktiviteterne er et andet spørgsmål. De bør naturligvis ikke finansieres af bistandsmidlerne. Indsatsen er overkommelig, og de ca. 100 millioner kr. årligt må findes et andet sted.

Der er nedsat en følgegruppe i LO til at følge arbejdet med det arabiske initiativ, med repræsentanter fra SID, Dansk Metal, CO Industri og LO.

Organisationsdiagram

Bestyrelsen

Oplysningsudvalg

Sekretariatsleder

- strategisk planlægning
- økonomi
- personale
- kommunikation
- offentlig profil
- Danida

International Sekretær møder

Afrika

- Konsulent
Sagsbehandling
- programstrategier
 - implementering
 - udvikling
 - partnere
 - alliancer
 - project cycle management

Asien

- Konsulent
Sagsbehandling
- programstrategier
 - implementering
 - udvikling
 - partnere
 - alliancer
 - project cycle management

Latin Amerika

- Konsulent
Sagsbehandling
- programstrategier
 - implementering
 - udvikling
 - partnere
 - alliancer
 - project cycle management

Arabien & EU

- Særlig indsats på Afrika
Konsulent
Sagsbehandling
- projektudvikling
 - udvikling
 - vidensbank
 - alliancer

Information

Adm.
& økonomi

Reception
Stud. medhjælp

Service &
rengøring

Temaer/spidskompetencer og udvikling af projekter og produkter

- Demokrati – social dialog & konfliktløsning
- Arbejdstagerrettigheder
- Fattigdom/fordeling
- Arbejds miljø
- Konsulenter og Sagsbehandlere

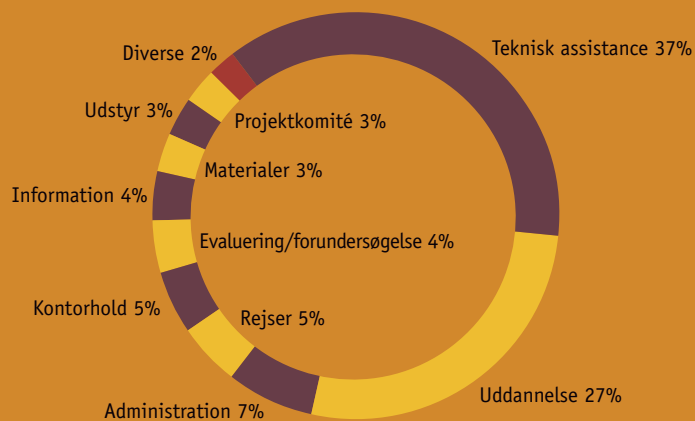
Tværgående arbejdsgrupper

- Udvikling/redskaber
- Administration/Rationalisering

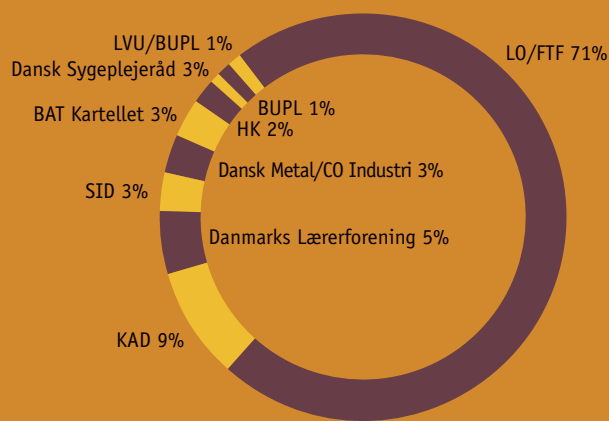
Tværgående støttefunktioner

- Arbejds miljø
- Erhvervssektorprogram
- Alliance program

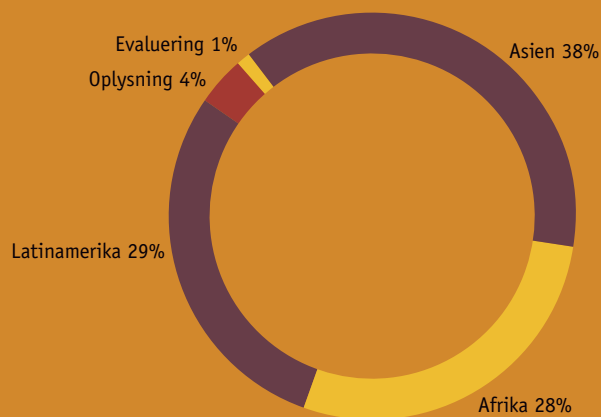
Anvendelse af projektmidler i 2003

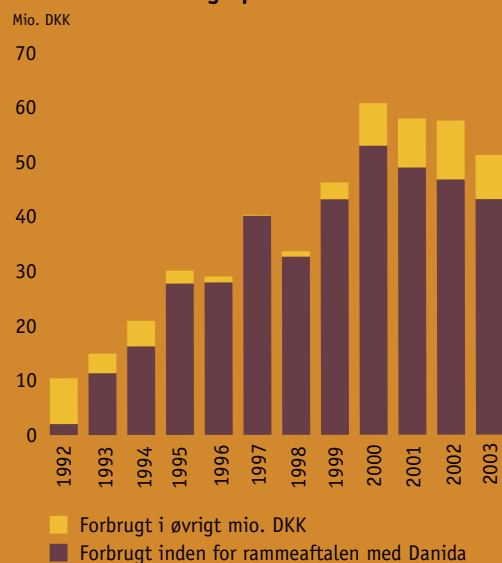
Danske samarbejdspartnere i 2003

Projektvolumen i 2003 fordelt på verdensdele

Samlet forbrug i perioden 1992-2003

For en fuldstændig fortegnelse over medlemsorganisationer se nedenstående hjemmesider

www.lo.dk

